

CEELI INSTITUTE
PRAGUE

ADVANCING THE RULE OF LAW

RAPORT
CEELI
INSTITUTE
2020

GHID PRACTIC PRIVIND
UTILIZAREA DE CĂTRE
JUDECĂTORI A SOCIAL
MEDIA ÎN EUROPA
CENTRALĂ ȘI DE EST

RAPORT CEELI INSTITUTE, 2020

**GHID PRACTIC PRIVIND
UTILIZAREA DE CĂTRE
JUDECĂTORI A SOCIAL
MEDIA ÎN EUROPA
CENTRALĂ ȘI DE EST**

Traducere în limba română:
Asociația VeDem Just, România
www.vedemjust.ro

CUPRINS

Mulțumiri	5
Cuvânt înainte	7
Sumar al recomandărilor	9
Recomandări privind utilizarea de către judecători a social media	11
1. Fiți un bun reprezentant al sistemului judiciar în aparițiile din social media	11
2. Nu comentați niciodată cazurile aflate pe rol	13
3. Nu folosiți social media pentru investigarea părților	13
4. Aveți grijă cine vă este „Prieten” și cui sau la ce dați „Like”	14
5. Evitați comentariile cu conținut politic sau comercial	15
6. Adaptați și monitorizați vizibilitatea dumneavoastră online	15
7. Protejați-vă datele cu caracter personal	16
8. Educați-vă familia și prietenii	18
9. Utilizarea social media pentru educarea publicului	18
10. Educați-vă continuu cu privire la social media	19
Sfaturi rapide pentru gestionarea activităților pe internet	21
Anexa I	23
1. Istoria social media	23
2. Definiții	23
2.1 Definirea Social Media	23
2.2 Definirea celei mai utilizate platforme social media	24
2.3. Instrumente social media periculoase	26
3. Impactul social media asupra societății	28
4. Social media în viața politică și cea publică	28
5. Proprietarii datelor de pe Internet	29
6. Probleme de confidențialitate legate de Social Media	31
7. O accesare riscantă	31
8. Exemple de setări de securitate pentru conturile rețelele sociale	32
Anexa II	35
Lista de opinii, reglementări și standarde naționale și internaționale privind social media	41

MULȚUMIRI

Institutul CEELI dorește să mulțumească membrilor grupului de lucru al Rețelei de schimb judiciar din Europa Centrală și de Est care au conceput și redactat acest ghid privind utilizarea de către judecători a social media:

Judecătoarea Katica Artuković, Bosnia și Herțegovina

Judecătoarea Marela Jevtović, Bosnia și Herțegovina

Judecătorul Davor Dubravica, Croația

Judecătorul Domagoj Frntić, Croația

Judecătorul Ladislav Derka, Republica Cehă

Judecătorul Levente Simon, Ungaria

Judecătorul Mindaugas Šimonis, Lituania

Judecătorul Cristi Danileț, România

De asemenea, aducem mulțumiri Ksenijej Renko și lui Marko Rakar, experți regionali în relații publice și comunicare, lui David Sellers, responsabil cu relațiile publice în cadrul Biroului Administrativ al Curților Americane, Barbora Field și Freda Greal, manageri de programe ai Institutului CEELI și lui Katherine Sorrell, intern în domeniul juridic al Institutului CEELI (Facultatea de Drept “William și Mary”) pentru contribuția lor valoroasă în dezvoltarea acestui ghid.

De asemenea, Institutul dorește să mulțumească lui Judith Macaluso, Janet Katz și lui Jane Mahoney pentru ajutorul de neprețuit în editarea acestui document.

Toți aceștia au lucrat la acest document pro bono – fără compensație, ca serviciu public, pentru a susține munca judecătorilor.

Acest proiect a fost posibil cu o subvenție și ajutor continuu de la Departamentul de Stat al S.U.A., Biroului Afacerilor Internaționale în Domeniul Combaterii Drogurilor și Aplicării Legii (INL).

CUVÂNT ÎNAINTE

Institutul CEELI a instruit și a susținut judecătorii din Europa Centrală și de Est încă din anul 2000. Nu reprezintă o surpriză faptul că problematica utilizării platformelor de social media de către judecători a devenit importantă și din ce în ce mai discutată la evenimentele din domeniul judiciar organizate de către acest Institut, dar și de către alte organizații din regiune. Deoarece folosirea social media a evoluat către un fenomen actual care face parte din viața oamenilor, examinarea exigențelor etice cu privire la utilizarea acesteia a devenit o preocupare importantă pentru judecători.

Încă din 2012, Institutul CEELI a găzduit o Rețea a Tinerilor Judecători din Europa Centrală și de Est, prin susținerea financiară oferită prin intermediul Biroului American al Afacerilor Internaționale în Domeniul Combaterii Drogurilor și Aplicării Legii de către Departamentul de Stat al Statelor Unite. Un nucleu al grupului de lucru al Rețelei judecătorilor încearcă să examineze în detaliu provocările utilizării social media astfel încât să furnizeze colegilor explicații și directive cu privire la modul de utilizare al unei platforme social media pentru a fi evitate capcanele și problemele ce țin de etica profesională. Cu ajutorul experților în drept, în etică și în relații publice, Institutul CEELI a dezvoltat acest set de linii directoare pentru un comportament potrivit atunci când este folosită social media. Acestea includ exemple de comportament inadecvat care pot compromite independența, integritatea și imparțialitatea unui judecător, subminând încrederea publică în justiție, și/sau ducând la acțiuni disciplinare împotriva judecătorului.

Obiectivele acestui document sunt de a sintetiza aceste considerații, furnizând judecătorilor o privire de ansamblu clară, argumente pro și contra utilizării social media și oferirea de recomandări pentru utilizarea fără probleme a acesteia. Aceste recomandări se vor concentra pe cele mai populare platforme de social media cum ar fi Facebook, Instagram și Twitter, folosite în zilele noastre într-un procent destul de mare de către cei care au acces la internet. În orice caz, aceste recomandări se aplică și altor platforme de social media ca: YouTube, LinkedIn, Reddit, bloguri, dar și altor platforme care încă nu au fost create.

Există motive întemeiate pentru care judecătorii ar trebui să știe cum să folosească sau cel puțin să fie conștienți de cum să utilizeze funcțiile platformelor de social media. Pe de-o parte, activitatea pe social media poate duce la provocări și probleme de etică. Acestea includ proprietatea conținutului postat de judecători, lipsa intenției de a afișa prejudecățile și interesele judecătorului prin intermediul postărilor acestuia, precum și consecințele care survin din interacțiunea judiciară cu părți terțe. Comportamentul judecătorilor pe social media este vizibil publicului, de aceea activitățile lor online pot afecta încrederea publicului în justiție. Pozițiile acestora pe social media pot ridica suspiciuni în privința imparțialității și corectitudinii judecătorului într-un proces.

Pe de altă parte, social media este un instrument eficient pentru educarea publicului într-o anumită măsură pentru că ajunge la un segment de public care nu ar fi putut interacționa altfel cu domeniul judiciar. Folosirea social media poate să îmbunătățească percepția publicului în înțelegerea funcționării instanțelor de judecată și rolul funcționarilor publici din sistemul judiciar. Social media este, până la urmă, o parte esențială a vieții moderne. Instrucțiunea dată către judecători de „a sta departe de social media” este o sugestie nerealistă în epoca actuală. De aceea noi oferim un set de recomandări de bază pe care judecătorii pot să-l urmeze astfel încât să navigheze corespunzător pe site-urile social media.

Acest document este relevant pentru judecători individuali care sunt activi pe social media, de asemenea pentru cei responsabili de redactarea standardelor naționale pentru conduita judiciară, incluzând: membri ai consiliilor judiciare, președinți de curți, reprezentanți ai asociațiilor profesionale și orice alte autorități care reglementează utilizarea social media de către judecători. Este important să subliniem faptul că aceste recomandări se concentrează pe utilizarea social media de către judecători individuali și nu au de-a face în mod special cu utilizarea social media de către instanțe, ministere sau de către autorități judiciare naționale.

Cu toate că aceste recomandări furnizează indicații relevante celor care stabilesc politicile de acces la informații legate de sistemele instanțelor, o abordare instituțională a întrebunțării social media de către instanțe și ministere ar fi cu siguranță diferită, reflectând nevoile și scopurile educării și informării publicului despre cum să acceseze în mod eficient și să utilizeze sistemele instanțelor, asigurând transparența și încrederea publică în instituții și furnizând știri despre evenimente importante.

În perioada de elaborare a acestui document, Institutul CEELI și rețeaua de judecători au folosit o gamă largă de materiale și surse de informare, incluzând politicile de social media și recomandări ale organizațiilor internaționale. Lista acestor referințe poate fi văzută la sfârșitul acestui document. În cele din urmă, menționăm că acest ghid are scopul de a trasa principii după care cei vizați se pot orienta neavând pretenția de a fi văzute ca fiind „cele mai bune practici”. Platformele social media sunt într-o continuă schimbare, așa că „cele mai bune practici” vor continua să evolueze rapid odată cu evoluția platformelor.

Înainte de a începe cu o serie de recomandări practice, este important să subliniem faptul că, în ceea ce privește comportamentul judecătorului în social media, acesta ar trebui să fie în conformitate cu Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară și alte standarde internaționale existente, precum și conformă codurilor naționale de etică judiciară. De asemenea, este responsabilitatea instanțelor naționale de a furniza reguli clare spre a fi urmate în cazul în care un judecător nu întrunește standardele de etică cerute.

Christopher Lehmann
Director Executiv, CEELI Institutul CEELI

¹ Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară și Comentariul la aceste principii sunt disponibile în limba română la www.unodc.org/documents/corruption/Publications/2017/Bangalore_principles_commentary_Romanian.pdf

SUMAR AL RECOMANDĂRILOR

1. Fiți un bun reprezentant al sistemului judiciar în aparițiile din social media

Păstrați întotdeauna un ton profesionist și rămâneți conștient de profesia dumneavoastră de magistrat chiar și atunci când postați conținut personal. Orice persoană care are o carieră în domeniul juridic trebuie să fie atentă la ceea ce scrie sau postează on-line, indiferent dacă este pe e-mail, un sms sau postări social media, deoarece conținutul digital este ușor de accesat și la o scară largă și ar putea influența în mai multe activitatea judiciară în multe feluri.

2. Nu comentați niciodată cazurile aflate pe rol

În conformitate cu Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară, comentariile despre hotărârile judecătorești sau despre cazurile aflate pe rol sunt deosebit de delicate fiindcă pot genera suspiciuni cu privire la imparțialitatea și obiectivitatea magistraților și ale sistemului judiciar.

3. Nu folosiți social media pentru investigarea părților

Judecătorii trebuie să ia în considerare doar dovezile prezentate de părți și orice fapte care intră sub incidența dovezilor prezente în dosar. Judecătorii nu ar trebui să obțină probe în cazurile pe care le instrumentează prin alte mijloace decât cele stipulate de lege.

4. Aveți grijă cine vă este „Prieten” și cui sau la ce dați „Like”

Când se declară a fi „prieten” cu cineva pe social media sau când apasă butonul de „Like” la anumite postări, magistratul trebuie să aibă grijă să nu-și compromită neutralitatea. Interacțiunea pe social media poate crea percepția de părtinire, chiar dacă aceasta nu există.

5. Evitați comentariile cu conținut politic sau comercial

Judecătorii ar trebui să nu se implice în dezbateri politice și să nu divulge publicului opiniile lor politice.

6. Ajustați și monitorizați vizibilitatea dumneavoastră online

Efectuați revizuirea periodică a apariției dumneavoastră online și ajustați setările de confidențialitate dacă este necesar.

7. Protejați-vă datele cu caracter personal

Gândiți-vă de două ori înainte să dezvăluiți o informație personală. Odată ce postați informații cu caracter personal pe Facebook sau pe orice altă rețea de socializare este puțin probabil ca aceasta să rămână privată. Aceste date personale au caracter permanent ele putând fi recuperate, transmise sau printate la câțiva ani după ce au fost trimise sau postate online.

8. Educați-vă familia și prietenii

Vorbiți cu familia și prietenii dumneavoastră și asigurați-vă de faptul că ei înțeleg caracterul sensibil al muncii judiciare pe care o desfășurați, potențialele consecințe ale acțiunilor lor în cazul în care dezvăluie o informație personală sau poze care ar putea fi legate de profilul dumneavoastră.

9. Utilizarea social media pentru educarea publicului

Platformele social media pot fi folosite ca o unealtă pozitivă pentru a angrena și educa publicul, a promova transparența, a apăra și explica importanța atribuțiilor unui judecător, furnizând informații despre activitățile instituțiilor judiciare. Mulți judecători din Europa Centrală, Europa de Est și nu numai, au folosit cu succes rețelele de socializare în acest scop.

10. Educați-vă continuu cu privire la social media

Social media va dăinui mult timp, iar o perfecționare continuă în privința social media este crucială. Judecătorii trebuie să se familiarizeze cu operarea pe social media, deoarece probleme ce țin de utilizarea ei vor fi din ce în ce mai relevante pentru cazurile în fața cărora vor fi puși.

RECOMANDĂRI PRIVIND UTILIZAREA DE CĂTRE JUDECĂTORI A SOCIAL MEDIA

1. Fiți un bun reprezentant al sistemului judiciar în aparițiile din social media

Estomparea limitelor dintre viața publică și cea privată este una dintre caracteristicile interacțiunii pe social media. Socializarea informală cu familia și prietenii a devenit o parte a sferei publice, în special când sunt postate comentarii și poze pe internet. Spre deosebire de e-mail-urile împărtășite între două persoane, este mult mai greu să controlezi comunicarea în cadrul rețelelor de socializare, pentru că acestea din urmă sunt mai mult publice. Oricine are o carieră în domeniul juridic trebuie să fie atent la ce scrie și ce publica online, fie că este prin intermediul e-mail-urilor, sms-urilor sau postărilor social media, deoarece conținutul digital este ușor de accesat pentru publicului larg și poate să afecteze activitatea magistraților în diferite modalități.

- Judecătorii ar trebui să determine sub ce formă — profesională sau personală — vor apărea sau activa pe platformele de socializare.
 - Doriți să vă creați un profil profesional și să vă oferiți expertiza în domeniul dumneavoastră de specialitate? Unii judecători au reușit să facă acest lucru cu succes, alții au eșuat lamentabil.
 - Doriți să vă puneți în lumină funcția judiciară pe care o exercitați? În acest caz, există instrucțiuni din partea instituției despre cum să reprezentați acest rol profesional?
 - Veți folosi social media într-o formă care nu are legătură cu profesia și doar pentru a menține legătura cu familia și prietenii într-o formă informală, personală?
 - Sau doriți pur și simplu să participați pasiv pe rețeaua de socializare ca observator care nu postează niciun fel de conținut (inclusiv comentarii la postările din trecut ale altor membri ai acelei rețele)?
- Decideți cum vă veți prezenta pe profilul dumneavoastră. Nu este vorba doar despre impresia pe care o lăsați, ci și despre activitățile dumneavoastră.
 - Vă veți înregistra cu numele real sau cu un pseudonim? Aveți grijă că unele rețele nu permit pseudonime și folosirea lor este considerată o încălcare a termenilor (Facebook, de exemplu, solicită utilizatorilor să-și creeze un cont folosind numele real). De asemenea, dacă un pseudonim este descoperit mai târziu, acesta v-ar putea afecta reputația;

- Veți folosi o poză cu dumneavoastră sau a unei flori, a unui animal, sau o caricatură? Fiți atent cu ceea ce alegeți. În timp ce o poză vă poate face mai ușor de identificat, țineți cont că a fost un caz al unui judecător croat care a folosit un personaj de desen animat ca poza de profil pe Facebook, iar un avocat care reprezenta una dintre părți într-un caz penal a cerut recuzarea judecătorului pentru că a considerat poza de profil inadecvată.
- Mențineți un ton profesionist. Indicați clar că opiniile personale făcute publice în postări nu reflectă opiniile instituțiilor în care lucrați, că nu sunt în niciun fel legate de cazurile în care sunteți implicat. Chiar și așa, până și un disclaimer nu poate garanta faptul că afirmațiile dumneavoastră nu vor fi percepute ca o reflecție a poziției dumneavoastră oficiale. Este mai bine să presupuneți că utilizarea cuvintelor precum „judecător” sau „procuror” înaintea numelui dumneavoastră, vor face ca postările dumneavoastră să fie considerate ca fiind opinia dumneavoastră oficială și opinia oficială a instituției în care profesăți.
- Dacă postările dumneavoastră au scopul de a crește conștientizarea asupra problemelor juridice, decideți dacă veți folosi aceleași canale de comunicare pentru postările private, incluzând comentarii, imagini despre sport, evenimente de artă, tendințe sociale, politică sau evenimente familiale. Amestecând sfera profesională cu cea personală poate fi derutant pentru urmăritori, dar, poate de asemenea, să vă modeleze imaginea în cea a unei „persoane reale” în locul unui simbol abstract al sistemului judiciar, aparent de neatins pentru alți membri ai societății în care trăiți.
- Evitați să faceți postări personale în timpul programului de lucru, pentru că fiecare postare include ora la care a fost publicată. Petrecerea timpului în timpul programului de muncă pe rețelele de socializare și nu executând activități judiciare, face ca un judecător să fie pasibil de critică.
- O conduită care este considerată ca fiind inadecvată și care nu va fi tolerată și nici recomandată în viața reală, nu este permisă nici în lumea virtuală, mai ales prin mesaje private prin intermediul Facebook Messenger sau alte canale de transmitere directă a mesajelor. Toate comunicările digitale sunt ușor de înregistrat și salvat cu scopul distribuirii lor ulterioare.
- Judecătorii ar trebui să evite orice expresie indecentă, vulgară, satirică, sarcasmul sau critica ironică, care ar duce la dezintegrarea integrității judecătorului. Așa cum este menționat în Recomandările Uniunii Cehe a Judecătorilor (documentul atașat în Anexa II), postările unui judecător pe social media trebuie să fie în concordanță cu demnitatea funcției judecătorului și să nu atragă critici în privința imparțialității și independenței acestuia. O percepție negativă tinde să afecteze nu doar judecătorul, ci întreaga comunitate a judecătorilor.

- Fotografiile și comentariile de pe Facebook sau de pe alte platforme de socializare, inclusiv aplicații pentru întâlniri amoroase, ar trebui să fie modeste și decente. O rețetă sigură ar fi aceea de a publica postări, opinii, fotografii care ar putea figura pe coperta unui ziar respectabil sau să fie difuzate la o oră de vârf pe un post de televiziune națională!²

2. Nu comentați niciodată cazurile aflate pe rol

Următorul principiu de la Bangalore se aplică oricărei forme de comunicare, inclusiv în social media: „Judecătorul va trebui să se abțină de la orice comentariu, făcut cu bună știință, în legătură cu o cauză aflată în curs de judecare pe rolul său ori a unui coleg, despre care s-ar putea crede în mod rezonabil că ar afecta soluția sau ar putea periclita principiului procesului echitabil. De asemenea, judecătorul se va abține să facă orice comentarii în public sau în alt mod, care ar putea afecta caracterul echitabil al procesului față de orice persoană sau chestiune.”³

- Comentariile despre hotărârile judecătorești sau procesele aflate pe rol sunt deosebit de delicate, pentru că pot să ridice suspiciuni despre imparțialitatea și obiectivitatea judecătorilor și a întregului sistem judiciar.
- Dacă faceți o fotografie pentru a o posta pe social media, aduceți-vă aminte că aparatele foto de azi captează mai multe detalii decât este vizibil cu ochiul liber. Majoritatea rețelelor de socializare vă permit să descărcați orice fotografie încărcată, aceasta fiind ușor de mărit pentru a vedea detaliile, care ar putea fi inclusiv acte de pe biroul dumneavoastră, nume din dosare private din biroul dumneavoastră și alte elemente de identificare. Chiar dacă nu aveți intenția de a dezvălui informații confidențiale din caz, există posibilitatea să faceți asta prin publicarea unei fotografii.

3. Nu folosiți social media pentru investigarea părților

Judecătorii nu ar trebui să investigheze în mod independent fapte dintr-un caz prin alte mijloace decât cele prevăzute de lege. Aceasta regulă se aplică la informațiile disponibile în toate mediile, inclusiv cel electronic.

- Judecătorii trebuie să ia în considerare doar probele prezentate de părți și faptele care au fost stabilite pe cale judiciară.
- Judecătorii trebuie să se abțină să caute pe social media informații suplimentare despre justițiabili sau avocați implicați în cazurile alocate lor.

² Ksenija Renko, expert în comunicare, Jupiter Strategic Communication, remarcă la evenimentul de lansare a Rețelei Mondiale de Integritate Judiciară, Viena, aprilie 2018.

³ Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară, a se vedea nota de subsol 1.

- Rețineți faptul că platformele social media, cum este LinkedIn, permit utilizatorului să vadă cine i-a vizitat profilul. Nu presupuneți așadar că folosirea social media este anonimă.
- Dacă vreunul dintre justițiabili vă trimite un mesaj privat prin intermediul social media ori prin intermediul unui e-mail, în special dacă sunteți judecătorul aceluiași caz, ar trebui să avertizați expeditorul că o astfel de comunicare nu este permisă. De asemenea, anunțați imediat autoritățile competente că o comunicare ex parte a avut loc. Este recomandat ca documentele doveditoare (n. tr. e-mailul sau mesajul primit) să fie atașate și magistratul să se abțină de la orice altă comunicare cu această persoană. Astfel, vă veți proteja integritatea și reputația instituției în același timp.

4. Aveți grijă cine vă este „Prieten” și cui sau la ce dați „Like”

Anumite comunicări în social media ar putea crea o relație judiciară neintenționată cu terți. Sunt dezbateri aprinse dacă judecătorii ar trebui să fie sau nu „prieteni” cu avocați, procurori sau cu reprezentanți ai părților. Acceptarea sau declararea cuiva ca „prieten” pe social media nu înseamnă că judecătorul a întâlnit persoana respectivă în viața reală sau că acest fapt indică o relație mai apropiată între părți. Cu toate acestea, magistrații ar trebui să aibă grijă să nu-și compromită neutralitatea, iar interacțiunea pe social media poate crea percepția de părtinire, chiar dacă aceasta nu există.

- În general, judecătorii ar trebui să fie precauți și selectivi în alegerea „prietenilor” de pe Facebook. De regulă, în lista de prieteni ai judecătorilor nu ar trebui să se regăsească avocați, ofițeri de poliție, sau alte persoane care apar des în fața judecătorului la instanță. Totuși, nu este o problemă dacă un judecător are un astfel de „prieten” pe Facebook, atâta timp cât judecătorul nu permite acestuia să exercite o influență puternică asupra sa⁴. Dacă există o relație în social media cu cineva care devine parte a unui caz, este recomandat să se aducă la cunoștința celor interesați informații despre această relație.
- Fiți deosebit de atenți când alegeți să dați „like” sau „follow” unui grup politic, religios, agenții de presă sau altor pagini de pe Facebook, care pot compromite imaginea publică privind independența dumneavoastră. Organizațiile, instituțiile și oamenii cărora le dați „like” și „follow” sunt vizibile publicului.
- În orice caz, evitați să dați „like” sau „follow” unor pagini nepotrivite care promovează rasismul, ura, homofobia, bigotismul, intoleranța, sau prejudecățile de orice gen.

⁴ Opinie a Consiliului de Etică Judiciară din Carolina de Sud, Kentucky și Ohio.

5. Evitați comentariile cu conținut politic sau comercial

Un judecător trebuie să fie mereu atent ca prin mesaje pe care le postează pe social media sau în altă parte, inclusiv cu cele transmise prin discursurile publice, să nu periclitizeze demnitatea funcției de judecător. Dacă reputația unui judecător este pusă la îndoială, atunci sunt compromise atât încrederea publicului în sistemul juridic, cât și imparțialitatea și independența personală.

- Ca regulă generală, un judecător nu ar trebui să divulge publicului, prin intermediul social media, opiniile sale politice, cu excepția problemelor legate de justiție. Riscul ca acesta să fie confruntat cu prejudecăți cu privire la obiectivitatea sa este mare, în special dacă judecătorul ar trebui să soluționeze un caz legat de un partid politic, o mișcare, sau o problemă politică.
- Este de asemenea recomandat ca judecătorul să nu fie implicat în dezbateri politice. Dacă un magistrat participă la schimburi de opinii politice pe platformele rețelelor de socializare, chiar și ca parte neutră, obiectivitatea sa este pusă sub semnul întrebării fiind asociată cu acea conversație, care apoi în mod direct sau indirect discreditează obiectivitatea întregului sistem judiciar.⁵

6. Adaptați și monitorizați vizibilitatea dumneavoastră online

Fiecare rețea de socializare are propria politică în ceea ce privește accesarea conținutului publicat și este necesar să cunoașteți aceste politici. De asemenea este bine să le cunoașteți înainte de a le folosi și pe cele ale serviciilor de internet cum sunt blogurile sau e-mail-urile.

- De fiecare dată când postați ceva online, este mai bine să presupuneți că oricine poate vedea acel conținut, pentru că nu știți dacă ceilalți au distribuit sau nu unor prieteni comuni ceea ce ați postat. Este în afara controlului dumneavoastră, în ce moment sau context mesajul ar putea fi repostat în alta parte pe internet. Când ștergeți o postare, acesta nu mai este vizibilă pentru dvs, sau pentru grupul dvs de prieteni, dar este bine să presupuneți că aceasta poate exista deja în altă parte online sau că poate apărea încă în căutările online.
- Pe Facebook toate postările sunt limitate membrilor rețelei, cu posibilitatea de a stabili nivelul de publicitate a postărilor dumneavoastră: public, doar prieteni, doar prieteni cu câteva excepții, sau direcționat către o persoană anume. Dacă inițial postările dumneavoastră de pe Facebook erau marcate ca fiind „publice” sau disponibile tuturor membrilor rețelei și la un moment dat v-ați decis să schimbați statusul acestora în „private”, țineți cont că această schimbare va fi aplicată doar postărilor ulterioare. Astfel, postările și comentariile anterioare vor

⁵ Uniunea Judecătorilor din Republica Cehă, Limitele etice ale activității judecătorilor pe rețelele de social media, 2017.

continua să fie accesibile tuturor celor din rețea. De asemenea, luați în considerare regulile Facebook-ului în privința conținutului și setărilor. Acest lucru este valabil pentru orice altă platformă.

- Pe Twitter toate mesajele sunt disponibile public celor care nu fac parte din grupul dumneavoastră de prieteni și chiar și celor care nu au un cont pe această platformă. O postare poate fi copiată și distribuită pe e-mail sau alte mijloace fără ca persoana care a inițiat acea postare să știe. O astfel de postare poate fi ștearsă, dar nu există nici o garanție că cineva nu a salvat sau nu a făcut o captură de ecran a acesteia.
- Este recomandată căutarea numelui dumneavoastră în mod regulat folosind motoare de căutare mari. Efectuând această căutare, veți putea să găsiți postările online, articolele sau orice mențiune a numelui dumneavoastră într-un subiect de discuție.
- Ocazional, ar fi bine să căutați pe diferite platforme pentru a vedea dacă nu aveți profiluri false. Dacă cineva se dă drept dumneavoastră ori postează informații neadevărate despre dumneavoastră, atunci raportați aceste profiluri furnizorului rețelei de socializare unde a fost creat acest profil.
- Chiar dacă folosiți un pseudonim pentru a evita să fiți identificat, aceasta nu este o garanție că veți rămâne anonim. A fost un caz în care o doamnă judecător din Grecia se pare că ar fi publicat un comentariu rasist pe blogul ei sub acoperirea unui pseudonim, dar identitatea sa a fost totuși descoperită.

7. Protejați-vă datele cu caracter personal

Odată ce o informație personală este postată pe Facebook sau pe orice altă rețea de socializare, este foarte puțin probabil că veți putea să o mențineți privată. Astfel de date personale au un caracter permanent și pot fi recuperate, distribuite sau printate chiar și la mai mulți ani după ce acesta a fost trimisă sau postată online.

- Crearea unui profil pe o rețea de socializare implică completarea unor informații de bază care includ, în primul rând, numele și adresa de e-mail. Fiecare rețea de socializare are propriile reguli de solicitare a informațiilor, care pot include date biografice, genul, vârsta și alte criterii de identificare. De asemenea, majoritatea permit adăugarea unor detalii personale și profesionale opționale.
- Gândiți-vă de două ori înainte să divulgați orice informație personală, inclusiv adresa de domiciliu, poze cu familia sau informații despre școala pe care copiii dvs o frecventează.
- Pentru configurarea unei adrese de e-mail sau a unui cont pe orice rețea de socializare, este nevoie să alegeți un nume de utilizator și o parolă. Parola aleasă are o importanță crucială, asigurând menținerea integrității în comunicare. Când

setați o parolă evitați cuvintele comune din dicționar, numere specifice precum anul, data de naștere, codul poștal sau numărul de telefon. Niciodată nu folosiți aceeași parolă pentru mai multe conturi; când folosiți aceeași parolă pentru mai multe conturi, dacă parola este detectată pe unul dintre conturi, atacatorii vor putea accesa toate celelalte conturi la care s-a utilizat aceeași parolă. Evitați să vă notați parolele, în special pe bilețele pe care le țineți la vedere. Fiindcă nu este ușor să vă aduceți aminte un număr mare de parole diferite, s-ar putea să vă fie utile următoarele sfaturi cu privire la alegerea parolei potrivite:

- Folosiți începutul unui vers dintr-un cântec, proverb sau o rimă pe care o știți pe de rost;
 - Adăugați un termen de care vă puteți aminti cu ușurință, care nu are o legătură de conținut și nu poate fi asociată cu rima;
 - Combinați litere majuscule cu litere minuscule;
 - Adăugați numere;
 - Adăugați caractere speciale (# & / \$ %).
- Dacă puteți, folosiți-vă de beneficiile autentificării în doi pași (așa-numitul 2FA, sau „two-factor authentication”). Majoritatea furnizorilor de rețele de socializare folosesc aceasta metodă pentru a da un plus de securitate utilizatorilor conturilor. Astfel, pe lângă folosirea parolei, poți folosi un cod adițional (un număr sau o combinație de numere și/sau litere). Cea mai întâlnită metodă este să primești un cod transmis prin SMS către telefonul dumneavoastră mobil. Dacă optați pentru un 2FA bazat pe SMS, protejați-vă întotdeauna cartela SIM cu un cod pin. Nu uitați că telefoanele, în special cardurile SIM, sunt din ce în ce mai atacate, astfel că este recomandat să alegeți o altă metodă care să genereze un cod în plus pentru verificarea suplimentară a identității.
 - Evitați folosirea terminalelor publice cum ar fi: computerul de la aeroport sau cel de la recepția hotelului. Dacă sunteți nevoiți să folosiți aceste dispozitive, întotdeauna deconectați-vă după ce folosiți serviciile de internet. Chiar dacă folosiți propriile dispozitive, inclusiv laptopul dumneavoastră sau telefonul mobil, ar fi bine să vă deconectați și să închideți browser-ul. Ideal ar fi să evitați dispozitive asupra cărora nu aveți control, în special când trebuie să vă accesați e-mail-ul, conturile ce țin de afaceri, conturi bancare sau cele ce țin de social media.
 - Adresele oficiale de e-mail ar trebui folosite exclusiv pentru corespondența oficială și în interes de afaceri. Pentru comunicarea cu familia și prietenii, pentru probleme personale, ar trebui folosită o adresa de e-mail privată.
 - Deoarece un număr din ce în ce mai mare de e-mail-uri sunt transferate între servere într-o formă criptată, ar trebui să luați în calcul posibilitatea că mesajul din e-mailul dumneavoastră poate fi accesibil mai multor persoane. Asta este valabil în cazurile e-mail-urilor trimise pe adresele de e-mail oficiale sau de la locul de muncă ale destinatarilor.

8. Educați-vă familia și prietenii

Judecătorii ar trebui să realizeze faptul că, chiar dacă nu au conturi pe social media, familiile lor sau prietenii ar putea distribui fotografii și informații legate de ei, care apoi pot fi utilizate sau manipulate cu intenția de a influența judecătorii.

- Membrii familiei dumneavoastră ar trebui să respecte anumite limite și să evite ca prin intermediul conturilor și a prezenței lor în social media să vă fie subminată imparțialitatea, integritatea sau demnitatea judiciară.
- Vorbiți cu ei și asigurați-vă că înțeleg seriozitatea muncii pe care o desfășurați în domeniul judiciar și potențialele consecințe ale acțiunilor lor în mediul online.
- Rugați-i să nu expună nicio informație personală precum: adrese, fotografii din vacanțe, sau orice altă informație care ar fi uzurpată.

9. Utilizarea social media pentru educarea publicului

Până acum am discutat doar de recomandările în ceea ce privește acțiunile care nu trebuie făcute în social media. Există totuși, multe beneficii în folosirea acestor rețele și în a stabili prezența în mediul virtual, în special pentru judecători.

- Social media este un instrument important în implicarea publicului, în promovarea transparenței, în argumentarea și explicarea importanței atribuțiilor unui judecător și în promovarea informațiilor despre activitățile instituțiilor judiciare. Mulți judecători din Europa Centrală și de Est și nu numai au folosit cu succes social media în acest scop.
- Totuși, dacă folosiți social media ca instrument educațional, nu pierdeți din vedere faptul că există șanse mari să apară așa-numiții „trolii” (consultați Anexa pentru a vedea definiția acestora) care au rolul de a ridiculiza tot ce spuneți sau faceți. Rareori este benefic să vă contracarați cu un trol în mediul virtual, ducând de cele mai multe ori la o discuție de tip spirală descendentă⁶. Pentru gestionarea discuțiilor cu trolii, ați putea desigur să-i ignorați sau să stabiliți propriile limite la tipurile de comentarii pe care le acceptați sau permiteți pe rețelele de socializare pe care activați⁷.
- Platformele social media pot fi, de asemenea, folosite pentru grupuri sau asociații mai degrabă decât pentru indivizi. Astfel, o asociație de juriști, de exemplu, ar putea să creeze o pagină social media.

⁶ 10 Tips to Dealing With Trolls, Jonh Rumpton, 2015, <https://www.forbes.com/sites/johnrampton/2015/04/09/10-tips-to-dealing-with-trolls/#14d484c54f42>

⁷ Tips for Dealing with Internet Trolls and Haters in Business, Carol Roth, <https://www.carolroth.com/blog/tips-for-dealing-with-internet-trolls-and-haters-in-business/>

10. Educați-vă continuu cu privire la social media

Social media va dăinui și va continua să joace un rol important din punct de vedere social, politic și economic. Judecătorii ar trebui să țină pasul cu evoluția tehnologică modernă, să se educe în privința funcționalității acesteia și să înțeleagă contextul în care apar anumite dispute tehnologice. Rețineți că platformele și regulile cu privire la folosirea lor se schimbă adesea.

- Formarea judiciară și educația continuă în privința utilizării social media este esențială. Pe lângă altele, judecătorii trebuie să se familiarizeze cu modul în care operează social media, întrucât problemele legate de utilizarea acesteia vor fi din ce în ce mai relevante pentru cazurile în fața cărora vor fi puși. O aprofundare și o informare cât mai bună a publicului cu privire la mediul judecătoresc, inclusiv interacțiunea dintre tehnologie, social media și lege, va duce la o creștere a încrederii publice, legitimând instituțiile juridice și practicile acestora în ochii publicului.
- Regulile vor continua să evolueze în timp. Acționați întotdeauna cu atenție și încercați să urmați codurile de conduită și reglementările naționale și internaționale, cum ar fi Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară.

SFATURI RAPIDE PENTRU GESTIONAREA ACTIVITĂȚILOR PE INTERNET

Dacă sunteți judecător sau funcționar judiciar, aceste recomandări pentru folosirea noilor tehnologii de comunicare sunt de luat în calcul mai mult decât cele care se aplică celorlalți utilizatori. Prin adoptarea acestor recomandări, sperăm că vă vom ajuta să nu faceți cele mai des întâlnite greșeli.

Internetul are o plajă largă de oferte și spațiu necesar pentru obținerea unei mai mari eficiențe profesionale, o vizibilitate mai mare și creșterea amplitudinii implicării dvs chiar la nivel mondial. Cu toate acestea, activitatea dumneavoastră din mediul virtual nu reprezintă doar un canal tehnic de comunicare în interiorul sectorului privat sau profesional, ci și o reflectare a personalității și opiniilor dumneavoastră. Este important să înțelegeți specificitățile acestui mediu, astfel încât să le înglobați eficient în cadrul regulilor de conduită și etice deja existente. Această înglobare vă asigură protecție pe internet și în viața reală.

Când vă decideți asupra folosirii serviciului de internet, aveți în vedere următoarele recomandări:

- ▶ Alegeți cu atenție furnizorul serviciului de internet, ținând cont de scopurile activităților dumneavoastră. Sunt acestea profesionale, private sau ambele?
- ▶ Amintiți-vă că orice conținut introdus (de la date alfanumerice, la fotografii sau videoclipuri) de pe dispozitivul dumneavoastră nu este disponibil doar pe acel dispozitiv, ci și pentru operator și poate chiar pentru alți utilizatori ai aceluiași serviciu.
- ▶ Ștergerea conținutului introdus sau a unor postări nu înseamnă neapărat că datele devin indisponibile pentru totdeauna celorlalți sau că aceste date nu pot fi căutate sau urmărite de furnizorul dumneavoastră de internet, ori de un alt utilizator în forma lor originală sau într-o formă modificată.
- ▶ Familiarizați-vă cu caracteristicile de bază ale furnizorului de servicii de internet pe care urmează să le folosiți și rețineți recomandările generale din partea acestuia.
- ▶ Când vă creați profilul (e-mail sau profil pe o rețea de socializare) hotărâți-vă asupra următoarelor aspecte:
 - Nu este necesar ca numele profilului să fie identic cu numele de utilizator. Acesta este un aspect important pentru identitatea pe dumneavoastră din mediul virtual (atât la nivel profesional cât și la nivel privat). Țineți cont că și dacă folosiți un pseudonim trebuie să vă conformați tuturor standardelor etice ce țin de profesia dumneavoastră.

- Folosiți informații unice și reale.
 - Alegeți o parola de complexă care este sigură (folosiți litere mari și mici, numere, semne speciale) și alegeți o parolă pe care să v-o amintiți ușor.
 - Citiți toate mesajele de la operatorul dumneavoastră de furnizare de internet ce țin de securitate și confirmați-le numai după ce vă asigurați că sunt reale.
-
- ▶ Informați-vă furnizorul serviciului de internet dacă vedeți ceva ce nu este potrivit în privința identității dumneavoastră online sau care este legat de profilul dumneavoastră.
 - ▶ Comunicați cu colegii din instanță sau cu oameni din sfere private în același fel în care ați comunica în viața de zi cu zi. Nu vă grăbiți, puneți în balanță aspectele pro și contra înainte să trimiteți orice mesaje publice sau private.
 - ▶ Abțineți-vă de la comentariile despre opțiunile sau discuțiile altor participanți, în special când observați că acele discuții depășesc o anumită limită. Asigurați-vă că publicul vă percepe, când vine vorba de comunicare, ca fiind o persoană demnă de respect.
 - ▶ Înainte să participați la un subiect de discuții care este de interes la acel moment, asigurați-vă că acesta este adevărat și că dețineți toate datele relevante. Rețineți că toate comentariile voastre vor avea un rol important în orice discuție.
 - ▶ Repetăm: Gândiți înainte să postați!
 - ▶ Acordați o atenție deosebită comunicării din spațiul virtual cu colegii și justițiabilii sau potențialii justițiabili. Comunicarea de pe internet se supune acelorași reguli și reglementări ca și comunicarea din viața reală. Dacă observați că vreo comunicare este nepotrivită, puneți capăt acesteia și anunțați pe cineva despre această problemă. De exemplu, puteți raporta un incident denunțând problema sau eventualul mesaj nepotrivit fie către rețeaua de social media sau furnizorului celui serviciu.
 - ▶ Limitați utilizarea serviciului de internet pe timpul orelor de muncă, evitând astfel potențialul impact negativ asupra performanței dumneavoastră la muncă și asupra vieții private.
 - ▶ Scopul este să controlați utilizarea tehnologiei, nu a vă limita propria participare, pentru a o folosi într-o manieră cât mai bună și eficientă.

ANEXA I

1. Istoria social media

Primele rețele de socializare ca AOL Chat Rooms, LiveJournal și MySpace au apărut spre sfârșitul anilor '90. Printre rețelele de socializare care s-au dezvoltat ulterior și sunt populare astăzi, se numără: Facebook, Twitter, LinkedIn, Instagram, Snapchat, YouTube, Google+, WeChat, Pinterest, Snapchat, Tumblr, Viber, WhatsApp, Wikipedia, Reddit, VKontakte în Rusia, Weibo în China și altele. Cel mai mare avânt al social media a venit odată cu introducerea smartphone-urilor, care permit milioanele de utilizatori să se conecteze cu ușurință zilnic. De la începuturile social media, utilizatorii au crescut continuu durata timpului petrecut pe site-urile social media.

Beneficiile activării în social media s-au extins, de asemenea, dincolo de simpla socializare online. Utilizatorii se concentrează acum pe formarea unei reputații, pe extinderea carierei, oportunitățile de afaceri și câștigul unui venit. Pe la jumătatea anului 2018, populația globală numără aproximativ 7.6 miliarde de oameni, iar 4.3 miliarde aveau acces la internet. Astăzi, peste 3 miliarde de oameni folosesc cel puțin una dintre rețelele de socializare. În prezent, social media este formată din mii de platforme de socializare. În timp ce unele sunt mai populare decât altele, fiecare platformă oferă ceva diferit. De exemplu, pe Instagram oamenii comunică prin fotografii, iar cei care folosesc aceasta platforma sunt în general persoane cu vârsta sub 35 de ani. Persoanele de peste 35 de ani sunt mai predispușe să folosească Facebook pentru a împărtăși experiențele personale, să se conecteze cu oameni din grupul lor de prieteni și dincolo de acesta. Twitter este perfect pentru cei care doresc să comunice scurt, folosind 280 caractere sau mai puțin.

Doar Facebook are peste 2 miliarde de utilizatori. Alte rețele de socializare, care au ca public țintă utilizatori din anumite țări sau arii cu similitudini lingvistice, au un număr mai mic de utilizatori, dar un impact mai mare asupra mediului local și asupra populației care le utilizează. De exemplu, rețeaua rusească Vkontakte (VK) are 477 milioane de utilizatori din populația vorbitoare de limbă rusă. În același timp, cea mai populară rețea socială a vorbitorilor de limbă chineză, Weibo, are peste 500 milioane de utilizatori. Sunt sute de alte rețele prin care se conectează utilizatori interesați de subiecte și arii de interes specifice; deși mai puțin populare, în termeni de număr de utilizatori și impact social, acestea sunt totuși foarte utile și importante.

2. Definiții

2.1 Definierea Social Media

Deși social media a schimbat comunicarea la nivel individual și organizațional, aceasta diferă de comunicarea și mass-media bazată pe tipar (de exemplu, reviste și ziare) sau mass-

media electronică tradițională (cum sunt emisiunile TV) în mai multe privințe. Aceste diferențe includ: calitatea, aria de desfășurare, frecvența, aplicabilitatea, promptitudinea și performanța. Instituțiile de social media au surse emitente multiple și mulți receptori, pe când sursele tradiționale mass-media, cum sunt posturile radio și presa, au o singură sursă emitentă și mai mulți receptori. Cea mai mare diferență constă în faptul că rețele de socializare permit oricui să creeze și să împărtășească propriul conținut, sub formă de postări tip jurnal, imagini, video sau actualizarea a statusului. Datorită influenței și a accesului la internet, un profil de social media, un blog sau un canal YouTube pot fi accesate pe o scală mai largă decât mass media tradițională întrebuițată în anumite țări.

Wikipedia definește platformele social media ca fiind „Tehnologii interactive, mediate prin intermediul computerului, care facilitează crearea și distribuirea de informații, idei, interese profesionale și alte forme de exprimare, prin intermediul comunităților virtuale și a serviciilor oferite de rețele sociale. De asemenea, menționează faptul că: „Utilizatorii accesează în general social media prin intermediul tehnologiilor pe calculatoare, tablete și smartphone-uri. Prin accesarea acestor servicii, utilizatorii pot crea platforme foarte interactive, prin care indivizii, comunitățile și organizațiile pot împărtăși, pot crea împreună, discuta și modifica conținutul generat sau realizat și postat anterior de către un utilizator.”⁸

2.2 Definirea celei mai utilizate platforme social media

Următoarele site-uri social media sunt deosebit populare în Europa Centrală și de Est:

Facebook: este o rețea de socializare populară, gratuită, care permite utilizatorilor să se înregistreze și să își creeze profile, să încarce fotografiile și materiale video, să trimită mesaje și să țină legătura cu prietenii, familia și colegii. Facebook evoluează constant, în prezent fiind disponibil în mai mult de 37 țări. Acesta oferă opțiuni publicului facilități precum:

- Marketplace, permițându-le membrilor să răspundă, să posteze, să citească și să răspundă unor anunțuri publicitare.
- Grupurile, permit membrilor cu interese comune să se găsească unii pe ceilalți și să interacționeze.
- Evenimentele, permit membrilor să publice orice eveniment, să invite vizitatori și să vadă cine intenționează să participe.
- Paginile, dau membrilor oportunitatea de a crea și promova public o pagina formată pe un anumit subiect.

⁸ https://en.wikipedia.org/wiki/Social_media

Fiecare utilizator poate să-și seteze nivelul de confidențialitate și vizibilitatea (sau invizibilitatea) profilului sau postărilor sale. Toate interacțiunile sunt publicate în secțiunea de „noutăți”, care este actualizată în timp real prietenilor membrilor⁹. Facebook a introdus o varietate de modalități de a răspunde pe care utilizatorii le pot folosi în reacțiile lor la postări. În funcție de setările de confidențialitate ale utilizatorului, ceilalți pot vedea ce vă place, sau la ce întrebări să vă răspundă. Această problemă este foarte importantă când vine vorba de posibilele conflicte de interes.

Instagram: este o rețea de socializare (deținută de Facebook) pentru publicarea fotografiilor și videoclipurilor. Instagram oferă membrilor posibilitatea de a aplica tot felul de filtre pozelor astfel încât fotografiile să arate cât mai profesional. Utilizatorii pot da „like” sau pot face comentarii la postările altor utilizatori. De asemenea, aceștia au opțiunea de a sincroniza o fotografie publicată astfel încât aceasta să fie încărcată imediat în secțiunea de știri pe profilul de Twitter și/sau Facebook al utilizatorului. După criteriul numărului de utilizatori (care a ajuns 1 miliard în iunie 2019), Instagram este poziționat în topul celor mai populare rețele de socializare.¹⁰

LinkedIn: este o rețea socială creată pentru profesioniști, având scopul de a prezenta profilurile de afaceri ale acestora. LinkedIn permite utilizatorilor să își creeze un profil unde sunt prezentate experiența profesională, calificările și apartenența la grupuri și asociații profesionale. Profilurile LinkedIn sunt practic o bibliografie profesională care le permite asociațiilor profesionale ai utilizatorului să își formeze o idee despre poziția actuală a acestuia și datele sale de contact. Utilizatorii LinkedIn pot construi o rețea de contacte profesionale cu alți oameni din mediul lor de lucru. Utilizatorii LinkedIn pot deveni membri ai diferitor grupuri profesionale/tematice, care au rolul unei platforme pentru schimbul de idei despre diferite chestiuni profesionale.

Tinder: Nicio discuție despre social media nu ar fi completă fără o mențiune a aplicațiilor pentru întâlniri, pentru că ele sunt folosite de asemenea de către judecători. Una dintre cele mai populare aplicații la ora actuală este Tinder, o aplicație pe telefonul mobil pentru întâlniri, bazate pe proximitate, care permite utilizatorilor să-și creeze profilul, să posteze o fotografie și să adauge o descriere. După ce profilul lor este creat pot să dea „like” (glisând spre dreapta) sau „dislike” (glisând spre stânga) celorlalți utilizatori. De asemenea utilizatorii pot să poarte discuții dacă și- au plăcut reciproc profilurile de pe aplicație. Informația disponibilă utilizatorilor este bazată pe pozele încărcate și o scurtă biografie pe care utilizatorii o scriu despre ei înșiși. Deși intenția noastră nu este să sfătuim sau influențăm utilizarea de către un judecător a acestui tip de aplicație sau a altor aplicații ce țin de întâlniri, ele sunt artere secundare ale rețelelor de socializare. Mai sunt o mulțime de aplicații pentru întâlniri, inclusiv Match.com, Badoo, Grindr și Bumble, dar Tinder se pare că este cea mai populară dintre toate. Judecătorii, evident, trebuie să fie extrem de atenți în ceea ce privește informația și fotografiile pe care le distribuie despre sine pe astfel de platforme.

⁹ Pedagogy of Social Sciences, MANGAL, S. K., MANGAL, UMA, PHI Learning Pvt Ltd., 2018

¹⁰ The Psychology Behind Why Instagram Is So Addictive, Drake Baer, 2014,
<https://www.businessinsider.com/psychology-of-why-instagram-is-addictive-2014-11>

Twitter: este un serviciu media de mesagerie în care un mesaj poate avea un număr maxim de 280 de caractere. De asemenea, se pot posta fotografii și link-uri ale altor site-uri și se pot primi mesaje de la urmăritori. O opțiune îndrăgită de utilizatori a platformei Twitter este retweet- ingul, adică redistribuirea mesajului cuiva. „Hashtag-urile” pot fi folosite pentru a urmări câte persoane au postat pe Twitter sau au menționat un subiect anume. De asemenea, pot fi urmărite pe Twitter cele mai căutate subiecte ale zilei — „Trending Topics” (subiecte la moda). În anumite țări, Twitter este considerat a fi o platformă de colectare rapidă a informației. Twitter este folosit și ca instrument organizatoric pentru multe evenimente sociale și politice importante, din întreaga lume.

2.3. Instrumente social media periculoase

Social media poate fi un instrument al abuzului și manipulării la o scară largă. Să recapitulăm o parte a acestor vulnerabilități:

Cyborg: Cyborgii, în contextul social media, sunt fie roboți ajutați de oameni, fie oameni ajutați de roboți.¹¹ Un exemplu concret de cyborg în contextul social media este o persoană care înregistrează un cont pentru care setează programe automate care postează, în lipsa utilizatorilor diverse mesaje (de exemplu, tweet-uri). Din când în când, utilizatorii reali interacționează cu prietenii. Spre deosebire de roboți, care funcționează pe automatism, cyborgii întrepătrund comportamentul manual cu cel automat. Din nefericire, cyborgii oferă ocazia de a răspândi știri false. Deși conturile cyborg încearcă să pozeze în conturi umane reale, inclusiv încercând să mimeze numere rezonabile de prieteni, multe din aceste conturi sunt totuși false și folosesc așa-numitele „ferme de prieteni” pentru a aduna un număr mare de prieteni într-o perioadă scurtă de timp.

Fake news: Știrile false și propaganda sunt vechi de când lumea. Cu toate acestea, prin accesul publicului la internet și viteza distribuirii informației pe rețelele de socializare, au devenit acum, cu siguranță, ceva mai periculos. Sunt cinci categorii de știri care poartă denumirea generică de „fake news”.¹² Unele dintre categoriile de informații sunt false (dezinformări), în timp ce altele sunt informații părtinitoare (informări greșite). Indiferent de categoria din care fac parte acestea, ele sunt foarte puțin conectate cu adevărul și practic au ca o unică intenție inducerea în eroare. Următoarele sunt niște exemple de forme pe care le pot lua știrile false:

- Reportajele cu știri care dezinformează, fiind pe jumătate adevărate, dar folosite în contextul greșit, care sunt extrase selectiv din fapte reale și sunt prezentate pentru a ajunge pe „prima pagină”, dar tind să inducă în eroare în privința evenimentului faptic.

¹¹ Detecting Automation of Twitter Accounts: Are You a Human, Bot, or Cyborg? Chu, Z., Gianvecchio, S., Wang, H., & Jajodia, S. (2012). IEEE Transactions on Dependable and Secure Computing, 9(6), 811-824. <https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/6280553>

¹² 5 Types of 'Fake News' and Why They Matter, Nicola Watts, <https://web.smu.edu.sg/spring/5-types-of-fake-news-and-why-they-matter/>

- Reportajele Sloppy care au o sămânță de adevăr, dar acesta nu este verificat integral și este folosit cu scopul a susține o anumită poziție sau punct de vedere.
- Știrile care dezinformează nefiind bazate pe fapte, ci pe narațiuni. Acestea includ știrile care nu au o susținere faptică, unde deseori ideologiile sau opțiunile sunt conflictuale, unde prejudecățile inconștiente intră în joc. Teoriile conspirației tind să facă parte din această categorie.
- Știrile false care sunt lansate intenționat, ce au fost create expres pentru a aduce bani prin numărul mare de click-uri, pentru a crea confuzie și nemulțumire sau propagandă cu caracter de senzațional. Aceste povești tind să fie distribuite prin site-uri de știri impoștoare care imită trusturi de știri „reale” sau prin intermediul siteurilor de știri false. Acestea folosesc deseori materiale video și imagini grafice care au fost modificate.

Știrile false sunt adesea folosite pentru a discredita rivalii politici sau de afaceri. Astfel, o poveste de tip știre falsă a fost cea publicată de un site creat astfel încât să semene cu o știre de la ABC News chiar înainte de alegerile prezidențiale din 2016 cu titlul „Obama semnează o hotărâre de guvern prin care se interzice jurământul de credință în școlile din S.U.A.”, știre care a generat peste 2.1 milioane de distribuiri, comentarii și reacții în numai două luni de la publicare.

Bot: „Un **bot** este o aplicație automată folosită pentru a executa sarcini simple și repetitive care altfel ar fi consumatoare de timp sau imposibil pentru o persoană de executat. **Bot**-urile pot fi folosite în sarcini care necesită productivitate, de asemenea sunt folosite frecvent și cu rea intenție.”¹³ Un bot social este un tip special de „bot” care este amplasat în rețelele de socializare pentru a genera mesaje automate (de exemplu, *tweet*-uri) sau să apere anumite idei, să susțină unele campanii, să influențeze reacția publicului comportându-se ca un „urmăritor” ori care este chiar un cont fals ce adună urmăritori. Se estimează că 9-15% din conturile active de pe Twitter ar putea fi bot-uri sociale¹⁴ și că 15% din „populația” activă a Twitter-ului în anul 2016 în timpul alegerilor prezidențiale erau bot-uri.¹⁵ În timpul votului din 2016 cu privire la Brexit, conform unui studiu economic¹⁶, bot-urile au adăugat 1.76 procente din punctele voturilor „pro- părăsire” atunci când Marea Britanie evalua dacă să rămână sau să plece din Uniunea Europeană.

Troll: Un troll pe internet (cyberbullying, hărțuire online) este o persoană care iscă intrigii sau jignește persoane de pe internet ca să distragă atenția și să răspândească discordie. Un studiu

¹³ <https://www.techopedia.com/definition/24063/internet-bot>

¹⁴ „Online Human-Bot Interactions: Detection, Estimation, and Characterization”, Varol, Onur; Emilio Ferrara; Clayton A. Davis; Filippo Menczer; Alessandro Flammini (2017). Proc. International AAAI Conf. on Web and Social Media (ICWSM).

¹⁵ „Social bots distort the 2016 U.S. Presidential election online discussion”, Alessandro Bessi and Emilio Ferrara (2016-11-07), First Monday.

¹⁶ Autorii studiului sunt Yuriy Gorodnichenko de la University of California at Berkeley și Tho Pham și Oleksandr Talavera de la Swansea University din U.K.

din 2016 făcut de Centrul de Excelență în Comunicații Strategice NATO în privința războiului hibrid menționează despre criza din Ucraina, de exemplu, că „a demonstrat cum identitățile și conturile false au fost folosite să disemineze postări prin intermediul social media, blogurilor și comentariilor pe site-uri web astfel încât să manipuleze, hărțuiască și să inducă în eroare oponenții.”¹⁷

Viral: Postările pe social media sau site-urile au devenit tot mai populare și sunt distribuite de un număr tot mai mare de utilizatori, care sunt apoi redistribuite de contactele lor și devin „virale”. Este o analogie la boala virală infecțioasă, adică boala care se răspândește rapid de la o persoană la cealaltă. Majoritatea rețelelor permit utilizatorilor să redistribuie postările sau site-urile printr-un simplu click pe opțiunea „share”.

3. Impactul social media asupra societății

În pofida conectării unui număr mare de oameni, social media a fost văzută ca o consolidare a grupurilor, dar și a diviziunilor sociale existente. Social media permite oamenilor crearea așa-numitei „camere ecou” care exclude informația care le contrazice părerile.¹⁸ Expunerea selectivă se referă în general la tendințele oamenilor de a favoriza informația care le susține ideile proprii și de a le respinge pe cele care se opun ideilor lor. Cum tehnologia a devenit din ce în ce mai personalizată, predispoziția expunerii selective a crescut și a dus mai apoi la o polarizare ideologică.

Un studiu recent de la Universitatea Blanquerna din Spania a demonstrat că social media și media în general au puterea de a crește stereotipurile nu doar la copii, dar și la oameni de toate vârstele. Eli Pariser, un activist pe internet, a inventat denumirea *filter bubble*²⁰ pentru izolarea intelectuală, care poate să rezulte atunci când un algoritm al unui site poate presupune selectiv ce informații ar dori să vadă un utilizator bazându-se pe informația despre un utilizator, cum ar fi locația, clickurile date, site-urile vizitate anterior. Drept urmare, utilizatorii au mai puțin acces la informația care le contrazice punctele de vedere, efectiv izolându-i în bulele lor ideologice sau culturale.²¹

4. Social media în viața politică și cea publică

Răspândirea rapidă a informației pe social media poate să impacteze imediat profilurile politice publice, indiferent dacă informația este adevărată sau nu. Social media este un forum deschis care promovează pe oricine poate fi o voce ce ar putea genera opinii împotriva regimurilor guvernamentale, dar și împotriva persoanelor publice privite individual, inclusiv a judecătorilor.

¹⁷ „Internet Trolling as a hybrid warfare tool: the case of Latvia“. stratcomcoe.org. Riga, LV: NATO Strategic Communications Centre of Excellence (published 28 January 2016). Archived from the original on 28 January 2016. Retrieved 28 January 2016

¹⁸ Selective Exposure, Jonathan L.Freedman, David O.Sears, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0065260108601033#fn1>

¹⁹ Díaz-Fernández, Antonio M.; del-Real-Castrillo, Cristina (2018-07-01). „Spies and security: Assessing the impact of animated videos on intelligence services in school children“. Comunicar (in Spanish). 26 (56): 81–89. doi:10.3916/c56-2018-08. ISSN 1134-3478.

²⁰ https://www.ted.com/talks/eli_pariser_beware_online_filter_bubbles/transcript

²¹ https://en.wikipedia.org/wiki/Filter_bubble

„Social media devine principala mișcare în mobilizarea socială și critică împotriva guvernului, deoarece Guvernul nu poate controla ce spunem pe internet.”²²

Platformele de comunicare sunt convingătoare și deseori acționează pentru a influența opinii politice datorită abundenței de idei, gânduri și opinii care circulă prin intermediul platformei de social media. Generațiile mai tinere devin mai implicate în viața politică și viața publică, inclusiv în studierea politicii și a rolului sistemului judiciar, datorită creșterii noutăților politice postate pe diferite rețele de socializare. Deși generațiile mai tinere sunt informate în privința noutăților politice, pot exista multe prejudecăți în domeniile social media. Poate deveni dificil pentru cei din afară să înțeleagă într-adevăr cauzele disidenței sau substratul opiniilor diferite, atunci când aceștia sunt împiedicați să se implice direct, iar social media poate crea oamenilor care nu sunt implicați direct în probleme un fals sentiment de înțelegere.

5. Proprietarii datelor de pe Internet

Când folosim unul dintre serviciile gratuite de e-mail (Gmail, Yahoo etc.), presupunem că toate mesajele care sunt trimise și primite ne sunt vizibile doar nouă și celor cărora ne adresăm. Cu toate acestea, e-mail-urile sunt, de asemenea, localizate pe serverele care sunt cunoscute sub denumirea de „cloud” – infrastructura IT care permite sortarea în masă a datelor. Această infrastructură este localizată în centrele mari de calculatoare din întreaga lume și în mai multe locații în același timp.

Mesajele dumneavoastră sunt „private” în măsura în care mesajele trimise către adresa dorită nu vor fi retrimise către nicio altă adresă. Totuși, conținutul mesajelor este disponibil pentru proprietarii serverelor, utilizate pentru a vă oferi ca utilizator o experiență personalizată. Reclamele pe care le primiți sunt mai apropiate de gusturile dumneavoastră, iar site-urile pe care le-ați vizitat sunt stocate pentru a fi exploatate mai târziu.

Adresele noastre private sunt, de asemenea, incluse în „cloud”, iar integritatea lor depinde de cât de puternică este parola noastră și cât de protejat este operatorul acestor date de atacurile externe. Stocarea în cloud este avantajoasă pentru capacitatea sa de a împărtăși și înmagazina date de pe platforme, dar unul dintre dezavantaje este că altcineva este posibil să abuzeze de aceasta opțiune și să descarce chiar și lista dumneavoastră de contacte. Zilele agendelor cu adrese în format fizic care puteau fi ținute în afara razei vizuale ale altor ochi au dispărut demult.

Datele pe care le furnizăm diferitelor servicii de internet nu sunt limitate doar la informații biografice și de contact, ci conțin și informații despre tipologia generală de operare al unei persoane pe internet. Aceasta include fiecare activitate (fiecare „click”) pe care îl dați, începând cu site-urile web pe care le vizitați și ce cuvinte căutați și până la „like-urile” și comentariile de pe rețelele de socializare. Toate aceste date sunt folosite continuu în scopuri comerciale, astfel încât să completeze profilul dumneavoastră de utilizator.

²² Social media, World Heritage Encyclopedia, Article Id: WHEBN0005897742

Datele noastre – însemnând agenda cu adrese de contact, e-mail-urile, postările de pe profilurile noastre online – sunt salvate pe dispozitivele noastre. Când deconectăm dispozitivele noastre electronice, activitățile noastre virtuale rămân în stand-by până la următoarea utilizare. Cu toate acestea, noi nu realizăm întotdeauna că microfonul și camera sunt pornite ocazional fără ca noi să știm.

„Urmele” digitale ale activităților dumneavoastră sunt stocate în mod arbitrar, iar abilitatea dumneavoastră de a le controla este minimă sau inexistentă. Este posibil ca dumneavoastră să nu puteți niciodată șterge, revoca sau distruge aceste date dar, dacă sunteți în acea situație, veți vedea că toate rețelele de socializare populare sunt în jurisdicția altor țări, iar copii ale acestora sunt găsite simultan în mai multe țări.

Ștergerea datelor de pe dispozitivul dumneavoastră poate permite ștergerea și din baza de date unde sunt stocate (de exemplu, după 30 de zile în cazul în care vă răzgândiți), dar chiar și atunci nu aveți nicio posibilitate de a vă asigura că datele (postările, fotografiile) au fost șterse definitiv și că ele nu vor mai apărea. De exemplu, „prieteni” din social media este posibil să fi salvat postările dumneavoastră pentru o utilizare ulterioară a acestora.

În sfârșit, este o problemă cu privire la proprietatea conținutului din social media sau al conținutului care este generat prin intermediul interacțiunilor din social media. Proprietatea conținutului de pe platformele social media a fost mereu neclară, fiindcă este generată de utilizatori și găzduită de o companie. Adăugăm la aceasta pericolul securității informației, care se poate scurge către terți sau „paraziți” care direcționează datele către propria lor bază de date. **Problema în acest moment este că actualii deținători ai conținutului creat pe site-urile de social media sunt, de fapt, corporațiile mari care dețin acele acele site-uri și, rareori, sunt utilizatorii care le creează.**

Avocații specializați pe dreptul la viață privată atenționează utilizatorii în privința colectării datelor personale. Unele informații pot fi colectate fără ca utilizatorii să știe sau fără consimțământul acestora prin intermediul urmării electronice sau de către aplicații terțe. De asemenea, datele pot fi colectate pentru aplicarea legii sau în scopuri guvernamentale, ori de către inteligența virtuală a rețelelor de socializare folosind diferite tehnici de săpat. Când distribuiți o informație pe social media, aduceți-vă aminte că informația nu mai este privată. Este binecunoscut faptul că e extrem de important să monitorizezi ceea ce împărtășești și să fii conștient cui ai putea să împărtășești informația respectivă. Unii utilizatori social media nu realizează că oricine din afara cercului lor de prieteni ar putea să citească postările lor; de fapt, pe unele site-uri de social media, dacă utilizatorii nu selectează opțiunea de confidențialitate sporită, conținutul lor este automat împărtășit unei audiențe mai largi. Odată ce se postează ceva, accesibilitatea sa rămâne constantă chiar dacă selectăm cine o poate vizualiza.

Majoritatea utilizatorilor doresc să înceapă să utilizeze un serviciu de internet cât mai repede posibil și-și dau consimțământul în privința termenilor de utilizare fără ezitare și de cele mai multe ori fără să citească acești termeni, gândindu-se foarte puțin la consecințele relației legale

în care tocmai au intrat. Noi recomandăm celor care activează în sistemul judiciar să citească termenii acordului și, după o analiză rațională a condițiilor, să ia o decizie bine gândită despre modul în care vor proceda mai departe.

6. Probleme de confidențialitate legate de social media

Astăzi, în era rețelelor de socializare, problemele apar atunci când comunicarea care este prin natura sa una privată – datorită specificului mass-media pe internet - devine publică. În această situație, este important să decizi dacă sau cum să răspunzi și, de asemenea, trebuie luat în considerare specificul tehnologic al fiecărui canal de comunicare.

Este important de menționat că orice conversație pe internet se face adesea în formă scrisă. Scrierea unui text (postare și comentariu) ori publicarea unei poze creează **conținut** care va fi disponibil oricărei alte persoane interesate. Fiecare „like” sau „retweet”, fiecare comentariu, chiar și un simplu emoji (acel smiley face) este de fapt un **document** pe care l-ai trimis altei persoane sau unei „audiențe generale”. Acest conținut poate să indice o semnătură, o locație sau un dispozitiv pe care-l folosești. Probabil că o remarcă făcută față de câțiva colegi în timpul unei pauze de cafea la o conferință nu va rămâne în mintea majorității ascultătorilor decât până la sfârșitul acelei zile de lucru. Însă aceeași remarcă trimisă pe e-mail, ca tweet ori ca stare pe Facebook devine un conținut care este arhivat pentru o utilizare ulterioară și poate reapărea ani mai târziu într-un mod neașteptat, într-un context total diferit.

Unul dintre cele mai mari pericole în comunicarea online este posibilitatea de a oferi un răspuns rapid sau un comentariu la postarea cuiva. Tehnologia vă permite să vă exprimați atitudinea în timp real, ca și cum ați vorbi față în față cu acea persoană. Este important să vă reprimați instinctul de a răspunde imediat, în special când vine vorba de o discuție care ar putea să ducă la o dispută. Cea mai ușoară cale de a controla comunicarea pe internet este să vă alocați timp pentru a răspunde. Dacă nu puteți să vă abțineți să răspundeți, atunci scrieți o afirmație dar nu o trimiteți. Așteptați până a doua zi dimineața și, când recitiți răspunsul, cel mai probabil veți edita mesajul.

În orice caz, comportați-vă respectuos și evitați orice comentariu despre terți, probleme sociale, atitudini politice, trăsături personale etc. care ar putea, chiar după câțiva ani, în alt context, să afecteze negativ reputația dumneavoastră. Același lucru este valabil și în privința fotografiilor și clipurilor video. O poză dintr-un album pe care ați împărtășit-o cu rudele și prietenii la o reuniune de familie poate avea un înțeles cu totul diferit dacă într-o bună zi (poate ani mai târziu) apare pe prima pagină a unui tabloid sau portal online. Încercați să priviți propriul conținut prin ochii „celorlăți”.

7. O accesare riscantă

Chiar dacă ați aplicat toate sfaturile pentru alegerea unei parole puternice, profilul dumneavoastră poate fi în continuare accesat. Un atacator poate face rost de parolă în diferite

moduri, fie prin softurile malware instalate pe computerul dumneavoastră, fie prin intermediul unui hack al furnizorului de internet. Unul dintre cele mai cunoscute atacuri a fost cel asupra Yahoo, care a compromis mai mult de un miliard de utilizatori.²³ Dacă suspectați că profilul dumneavoastră de Facebook a fost accesat de altă persoană, urmați instrucțiunile pe care Facebook le-a creat special pentru această situație.²⁴ Același lucru se aplică tuturor celorlalte servicii de internet, de la e-mail până la rețelele sociale (Twitter²⁵, LinkedIn²⁶, Instagram²⁷ etc).

De obicei puteți șterge comentariile nedorite, dar este nevoie de o monitorizare a profilului pentru a face acest lucru. Deși nu aveți o responsabilitate directă în ceea ce privește comentariile altor persoane, simpla prezență a lor pe profilul dumneavoastră poate indica o apropiere față de acești utilizatori, care ar putea fi inacceptabilă în alt context.²⁸

Cel mai grav tip de hack este falsificarea mesajelor sau a postărilor dumneavoastră, în special a fotografiilor sau videoclipurilor. Nu puteți preveni aceste cazuri, dar dacă ați stabilit anterior un anumit model de conținut social media, va fi mult mai ușor să se respingă aceste falsificări. De aceea, este necesar să fie interpretate codurile naționale de etică (care se referă și la „comportamentul în afara instanței de judecată”) într-un context care se aplică spațiilor virtuale.

8. Exemple de setări pentru securitatea conturilor de pe rețelele sociale

Facebook: Setările de confidențialitate din contul dumneavoastră vă permit să controlați cine vă poate vedea postările, cine vă poate trimite o cerere de „prietenie” sau cine vă poate eticheta în diverse fotografii. Rețineți că nu toate dispozitivele au această funcție (depinde de versiunea cu care operează sistemul sau dispozitivul). Când alegeți cine vă poate vedea postările, puteți să optați pentru:

- „Publice” – disponibile tuturor membrilor rețelei;
- „Prietenii” – disponibile doar prietenilor dumneavoastră;
- „Prietenii cu excepția” – disponibile prietenilor dumneavoastră, cu unele excepții;
- „Anumiți Prietenii” – disponibile doar anumitor prietenii din listă;
- „Doar pentru dumneavoastră” (doar eu) – disponibile sau vizibile doar pentru dumneavoastră;
- „Excepționând” – disponibil doar prietenilor și listei selectate (ex. familie, prietenii apropiați, cunoștințe, colegi).

Când alegeți setările pentru o postare, ele rămân aceleași pentru toate postările subsecvente până când le schimbați din nou. De asemenea, puteți schimba vizibilitatea unei postări pe

²³ <https://yahoo.tumblr.com/post/154479236569/important-security-information-for-yahoo-users>

²⁴ <https://www.facebook.com/help/hacked>

²⁵ <https://help.twitter.com/en/safety-and-security/twitter-account-compromised>

²⁶ <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/56363/reporting-a-hacked-account?lang=en>

²⁷ <https://help.instagram.com/149494825257596>

²⁸ Există unele servicii pentru detectarea mesajelor șterse, cum este <https://politwoops.eu> care poate detecta mesajele dintre momentul postării și cel al ștergerii.

„Wall” (perete) mai târziu. Dacă ați postat mesaje pe peretele unui prieten, prietenul dumneavoastră poate modifica nivelul de vizibilitate prin ajustarea setărilor de confidențialitate a postării pe peretele lui. Asigurați-vă că porniți Alerta de înregistrare, astfel încât de fiecare dată când cineva se înregistrează (chiar și atunci când dumneavoastră vă înregistrați de pe un alt dispozitiv) veți primi o notificare că a avut loc un acces al contului dumneavoastră Facebook. Aveți mare grijă la aplicațiile care vă solicită să vă conectați pe contul dumneavoastră de Facebook, majoritatea vor obține acces la datele, modificările contului, precum și la postări.

Twitter: Twitter are câteva opțiuni speciale pentru folosirea contului dumneavoastră.²⁹

Notificări³⁰ – Aceasta opțiune vă permite o prezentare generală a noutăților relevante pe „Twitter Line” în același cadru (informație pe o singură linie):

- Când aveți un nou urmăritor,
- Când cineva „apreciază” tweet-ul dumneavoastră,
- Când cineva vă menționează într-un comentariu,
- Când cineva vă repostează tweet-ul (retweet).

Blocarea Altor Conturi³¹ – Aceasta opțiune vă permite să eliminați utilizatorii care vă jignesc (pe Twitter) ceea ce înseamnă că nu veți putea vedea tweet-urile persoanei pe care ați sters-o și nici ea pe ale dumneavoastră. Prin blocarea altui cont, încetați să urmăriți persoana respectivă, și nici ea nu vă mai urmărește. Scopul acestei opțiuni este nu numai acela de a nu primi notificări de la anumite conturi, ci și de a elimina complet urmăritorii nedorți.

Verificarea conturilor – Profilele false sunt partea negativă a rețelelor sociale. Poza dumneavoastră de profil poate fi descărcată, iar prenumele dumneavoastră poate fi folosit pentru un cont fals (numele contului poate fi manipulat ușor, astfel încât nu este nevoie decât de schimbarea ordinii literelor într-un cuvânt, de ex. să fie scris un număr ”1” în loc de o litera ”l”). Nu veți ști că cineva cu un profil asemănător publică tweet-uri care vă pot fi atribuite – atât în ipoteza în care aveți propriul cont de Twitter, cât și în ipoteza în care nu folosiți deloc această rețea de socializare. Pentru a combate conturile false, Twitter a introdus opțiunea „conturi verificate”, care sunt recunoscute printr-un ecuson albastru care se află lângă numele profilului. Aceste conturi oficiale demonstrează angajaților și utilizatorilor că un cont este recunoscut public și că opțiunile și conținutul sunt ale unui utilizator real (și nu cineva care se dă drept acel utilizator). Adesea, categoriile conturilor verificate sunt cele ale personalităților din domeniul artei, administrației publice, politică, media, sport și afaceri.

În plus, trebuie să țineți cont de cererile de acces ale altor aplicații pe care le-ați activat pe Twitter-ul dumneavoastră. Dacă nu înțelegeți clar ce este necesar să faceți, verificați FAQs

²⁹ <https://help.twitter.com/en/managing-your-account/understanding-the-notifications-timeline>

³⁰ <https://help.twitter.com/en/managing-your-account>

³¹ <https://help.twitter.com/en/using-twitter/blocking-and-unblocking-accounts>

(frequently asked questions, adică întrebări frecvent adresate), Centrul de Ajutor Twitter sau întrebările frecvente adresate pe aplicația dumneavoastră Twitter. Studiați consecințele și decideți după ce realizați consecințele colectării datelor, termenii și condițiile.

Instagram: Aveți câteva opțiuni de vizibilitate pentru contul dumneavoastră:

„Public” – Oricine poate începe să vă urmărească, să analizeze și să distribuie fotografiile, video-urile și postările dumneavoastră.

„Privat” – Dumneavoastră decideți dacă permiteți altor utilizatori să vă urmărească sau nu. Dacă sunteți un judecător, este recomandat să setați profilul dumneavoastră pe opțiunea „privat”. Rețineți că fotografiile publicate trebuie să respecte criteriile specifice, aflate în conformitate cu codul de etică (această informație poate fi găsită în secțiunea de instrucțiuni ale comunității respective). Rețineți că fotografiile publicate, chiar dacă sunt adresate doar „prietenilor” apropiați, pot fi publicate oricând unde nu vă așteptați să apară.

Chiar dacă o persoană care are o funcție judiciară nu are propriul profil pe nici o rețea de socializare, este posibil ca astfel de conturi false să apară. Aceasta poate constitui o problemă dacă pozele sunt obținute din surse private. Judecătorii și procurorii trebuie să fie conștienți că pot să se găsească în situații în care ar putea fi ținta conturilor false pe rețelele de socializare.

LinkedIn: Sunt două opțiuni pentru setarea profilului dumneavoastră cu privire la care atragem atenția și care pot avea impact asupra reputației dumneavoastră:

„Notificați conexiunile când sunteți în noutăți” – Această opțiune este activată în mod automat când creați un profil, iar dacă o lăsați activată atunci de fiecare dată când apăreți în noutăți (media, bloguri) toate contactele dumneavoastră vor fi informate. Depinde de dumneavoastră dacă această acțiune vă va afecta reputația. Rețineți, notificările nu sunt separate pentru știri pozitive și cele negative, astfel că toate contactele dumneavoastră vor fi oricum informate.

„Menționat de alții” – De fiecare dată când cineva vă menționează în propriile postări, crește „vizibilitatea” profilului dumneavoastră. Nu puteți controla contextul în care cineva are de gând să vă menționeze, așadar gândiți-vă când decideți să lăsați activată această opțiune.

ANEXA II

Ghidul Uniunii Judecătorilor din Republica Cehă

Limitele etice ale activității unui judecător pe rețelele de socializare

În cadrul ședinței anuale a Uniunii Judecătorilor ținută pe 5 Noiembrie 2016 în Mikulov, Comisia de Etică a Uniunii Judecătorilor a primit sarcina de evaluare a limitelor etice pentru activitățile judecătorilor pe rețelele de socializare (Facebook, Twitter, bloguri, etc.), în legătură cu libertatea de exprimare a judecătorilor³².

Comisia de Etică a Uniunii Judecătorilor (CE) s-a bazat pe „Principiile de etică judiciară” adoptate la Întâlnirea Anuală a Uniunii Judiciare (SU) în data de 26 Noiembrie 2005 (numit și Codul de Etică)³³. Codul de Etică a stabilit în termeni generali principiile de bază ale demnității, imparțialității și independenței în activitățile și conduita unui judecător. Totuși, aceste principii sunt generale și nu se adresează în mod special activității judecătorilor pe rețelele de socializare. De aceea, CE a utilizat concluziile și descoperirile din disertația lui Mgr. Zdeněk Křivka numită „Judecătorii și Social Media”³⁴. În redactarea opiniei sale, CE a ținut cont de principiile legale aplicabile în activitatea judecătorului, la nivel general, Art. 81 și 82 din Constituție, Art. 17 din Carta Dreptului și libertăților Omului secțiunea 80a Act. Nr 6/2002 în privința Curții și Judecătorilor (“ZSS”). Putem concluziona că este puțin probabil ca un judecător să încalce obligațiile prevăzute în legislația națională, dar să nu încalce principiile eticii judiciare. În schimb, reciproca nu este valabilă – simpla respectare a legii de către judecător nu înseamnă că nu a încălcat etica judiciară. De exemplu, un judecător care este membru într-un partid politic nu încalcă legea, încalcă etica judiciară (această concluzie a fost stabilită la Întâlnirea Anuală a Uniunii Judiciare ținută pe 24 Noiembrie 2007 în Kroměříž³⁵). Totuși, judecătorul ar încălca legea (în special, Art. 80(4) din ZSS) în cazul în care nu ar fi doar un simplu membru al unui partid politic sau al unei mișcări, ci ar deține o funcție în cadrul acestora. Pentru cadrul legal menționat mai sus, deciziile privind activitățile judecătorilor pe rețelele de socializare sunt de asemenea relevante: decizia completului disciplinar a Curții Supreme Administrative ref. 11 Kss 6/2015-53 din 6 iunie 2016 (și deciziile ulterioare ale Curții Constituționale ref. IV ÚS 2609/16 din 11 aprilie 2017), ref. 16 Kss 7/2014 - 92 din 11 iunie 2015 și decizia ulterioară a Curții Constituționale ref. I. ÚS 2617/15 din 5 septembrie 2016, decizia Curții Constituționale ref. II. ÚS 2490/15 din 8 Noiembrie 2016 (în cazul comunicării prin e-mailurile unui judecător) și deciziile Curții, ref. III. SU 3844/13 din 30 octombrie 2014 (natura comunicării pe Facebook de o persoană care nu este judecător).

³² Formularea exactă a fost: ”evaluarea limitelor activității etice a unui judecător pe rețelele de socializare (Facebook, Twitter, bloguri, etc.), astfel încât să stabilească extinderea în care libertatea de exprimare este limitată de rolul său judiciar.”

³³ <http://soudci.cz/o-nas/eticke-zasady-chovani-soudce.html>

³⁴ KRIVKA, Zdeněk. Judecători în Social Media. Brno, 2015. Dizertația Universitatea Masaryk y, Facultatea de drept. Disponibilă pe: https://is.muni.cz/th/378547/pravf_m/DP_final_v1.0.pdf.

³⁵ El considera totuși, din punctul de vedere al eticii, el consideră că această calitate de membru al unui judecător într-un partid politic este nepotrivită și este inacceptabil ca un judecător să fie membru dintr-o autoritate executive locală.

Astfel, CE nu stabilește dacă activitățile problematice ale judecătorilor menționate mai jos sunt în același timp și o încălcare a legii, deoarece nu acest lucru a fost solicitat.

Libertatea de exprimare a unui judecător este limitată, spre deosebire de cea a unui „non-judecător”, ținând cont de faptul că un judecător trebuie să aibă mereu grijă (aceasta se aplică în special cu privire la discursurile publice) ca acțiunile sale să nu pună în pericol demnitatea funcției sale, să nu se pună la îndoială dreptatea și încrederea, imparțialitatea și independența acestuia. În general vorbind, un judecător nu ar trebui să dezvăluie publicului opiniile sale politice, cu excepția chestiunilor legate de justiție. Dacă ar exprima un punct de vedere politic (care nu are legătură cu justiția), mai târziu s-ar putea solicita recuzarea acestuia în cazul în care ar avea o cauză ce are legătură cu partidul sau chestiunea politică despre care a comentat. În plus, este recomandat să se stea în afara dezbaterilor politice, ținând cont de nivelul în scădere al regulilor de comportament în cadrul acestor dezbateri. Dacă un judecător ajunge să participe la schimburi de idei politice, ca regulă, se pune un semn de întrebare cu privire la demnitatea sa (de asemenea, în mod indirect, și demnitatea justiției în general) și, cum am menționat mai sus, se va pune la îndoială propria imparțialitate în viitor. În acest context, trebuie subliniat că este suficient ca un observator atent să deducă imposibilitatea ca judecătorul să fie imparțial pentru ca acesta să fie recuzat. În privința discursurilor unui judecător referitoare la o competiție politică, CE, menționează, de asemenea, concluziile Curții Constituționale adoptate în deciziile ref. I. ÚS 2617/15 din 5 septembrie 2016.³⁶

De asemenea, contează foarte mult și locul unde își publică un judecător contribuțiile. Cu siguranță ar fi nepotrivit ca un judecător, protector al regulilor care guvernează o societate democratică și statul de drept, să publice contribuțiile sale într-un spațiu media care ar putea fi considerat extremist, de exemplu, care conține atacuri la adresa societății democratice. Acest lucru se aplică atât în materialele printate, cât și pe internet.

Dacă un judecător publică punctele lui de vedere pe un blog sau pe web (nu contează dacă este vorba de un articol sau un răspuns ori un comentariu la alt articol), acestea sunt exprimate în mod public și li se aplică toate considerentele de mai sus.

Situația cu Facebook-ul este mai complicată. Facebook este o platformă de comunicare care servește în principiu la stabilirea și menținerea relațiilor online, precum și la diseminarea informațiilor. Facebook permite oricui să creeze o rețea de contacte, permite comunicarea între utilizatori, împărtășirea diferitor conținuturi media, organizarea evenimentelor și a prezentărilor utilizatorilor. După înregistrare, un utilizator are posibilitatea să găsească alți utilizatori ai rețelei, pe care dorește să îi contacteze și să le solicite să „fie prieteni” (confirmând interesul comun în contact). Printre altele, un utilizator poate să-și seteze un scop

³⁶ „...Un individ care a preluat funcția de judecător este atașat de datoria de loialitate și de restricția exercitării libertății de exprimare în conformitate cu articolul 17 a Cartei și articolul 10 al Convenției. Libertatea lui de exprimare este consecința supusă unor constrângeri speciale care survine din această obligație. În special, un judecător nu trebuie să perturbe încrederea publică în activitatea sa de luare a hotărârilor în conformitate cu principiile fundamentale democratice ale statului de drept și încrederea în imparțialitatea și independența justiției. Un judecător trebuie să se abțină de la a comenta competițiile politice, în special de la a evalua în mod public candidații partidelor și grupurilor politice.”

în mod individual pentru împărtășirea informației publicate și poate folosi instrumentele de confidențialitate, să aleagă cine poate să-l contacteze sau să-l caute și în ce mod. De aceea, profilul utilizatorului poate funcționa în mod deschis (este public pentru toți ceilalți utilizatori Facebook sau chiar pentru toți utilizatorii de internet) sau închis (utilizatorul alege să publice informațiile către un cerc restrâns, fie face acest lucru pentru fiecare postare). Comunicarea pe Facebook poate fi executată folosind chat-ul (discuție), mesageria (posibilitatea de a trimite mesaje unui singur utilizator sau unui anumit grup de utilizatori) sau prin intermediul paginii de profil personală a utilizatorului, unde utilizatorul poate posta, dar și alți utilizatori pot face acest lucru, dacă setările individuale ale persoanei respective permit acest lucru. Prin selectarea setărilor de confidențialitate, conținutul profilului unui utilizator poate fi accesat doar de către prieteni, de către cercuri-grupuri de prieteni, de toate persoanele înregistrate pe Facebook sau utilizatori care nu s-au înregistrat și folosesc internetul.

Este clar că rețeaua de socializare Facebook nu poate fi considerată nici privată, nici publică. Mereu depinde de felul în care utilizatorii își setează nivelul de confidențialitate a profilului în general sau pentru anumite postări individuale. E posibil ca un utilizator să comunice cu un alt utilizator fără ca această comunicare să fie văzută de alții. O astfel de comunicare este privată, deși este realizată prin intermediul rețelei folosite de miliarde de utilizatori, exact ca o comunicare realizată prin intermediul e-mailurilor ca www.gmail.com sau www.seznam.cz. Cu toate acestea, utilizatorul unei rețele de socializare are și posibilitatea să facă profilul lui total public, deci accesibil tuturor utilizatorilor rețelei și utilizatorilor de internet. Aceasta opțiune este folosită des, de exemplu de partide politice, grupuri de interes, artiști, furnizori de servicii, comercianți și de alți utilizatori, pentru a-și face publicitate unui număr mare de utilizatori ai internetului de pe social media. Totuși, și unii utilizatori „normali” aleg aceste setări, iar dacă ei sunt și judecători, sunt supuși aceluiași restricții aplicabile oricărui alt discurs public.

Întâlnim un oarecare risc etic, ce poate duce la îndoieli în privința imparțialității judecătorului, în legatura cu „prietenia” pe Facebook. Prin acceptarea unei cereri de prietenii, utilizatorul își exprimă o oarecare simpatie către o persoană. O problemă legată de această „prietenie” a judecătorului poate să intervină într-o cauză în care prietenul judecătorului de pe Facebook este parte sau avocat într-o procedură. Apartenența la lista de „prieteni” poate da impresia de favorizare pentru „prietenu” judecătorului, lucru ce poate influența un judecător în luarea deciziilor. Totuși, se poate afirma că natura acestei „prietenii” nu poate fi aceeași cu prietenia normală, care este o relație mai profundă, ce se manifestă în mod normal prin petrecerea sărbătorilor și a timpului liber împreună, vizite reciproce, etc. De aceea, nu se poate spune că orice prietenie de pe Facebook demonstrează lipsă de imparțialitate a judecătorului (nicio generalizare nu poate fi făcută în acest sens, mereu va depinde de împrejurările specifice fiecărui caz).

Ar trebui menționat că pe Facebook, precum și pe alte rețele de socializare, contactele nu pot fi considerate strict bilaterale. „Prietenii” pe aceste rețele își creează propriile rețele de contacte,

distribuind postări care au fost deja distribuite. Astfel, un judecător nu poate fi niciodată sigur de locul în care vor apărea postările lui, deși inițial el le-a împărtășit unui număr limitat de contacte. Problema cu Facebook ar fi în privința distribuirii de conținut pe pagina personală a unui judecător în scopul de a influența luarea deciziei de către acesta (de ex. articole legate de cazul pe rol). Orice răspuns pozitiv la o astfel de postare distribuită ar fi complet nepotrivit.

Opțiunea „like” de pe Facebook poate fi considerată o expresie a simpatiei, afecțiunii sau a susținerii unei postări, comentariu, fotografie, video, profil, aplicație sau orice alt element de pe Facebook. Acest „like” este sau poate fi vizibil pentru alții, de aceea un judecător ar trebui să se abțină în acest sens, având în vedere că dacă își exprimă susținerea față de ceva, ar putea da impresia că este părintor față de un reprezentant sau un participant la o procedură judiciară.

Natura rețelei de socializare Twitter este diferită față de Facebook. Twitter este destinat realizării de postări publice care nu sunt adresate unui număr limitat de persoane. Din acest motiv, această rețea de socializare presupune aceleași limitări pentru judecători ca și orice alt discurs public. „Like”-ul este posibil și pentru această rețea de socializare.

Cele discutate anterior se aplică și în situația în care un judecător apare pe rețelele de socializare anonim, de exemplu nu folosește numele său real (este greu de susținut, de exemplu, că imparțialitatea unui judecător poate fi pusă la îndoială doar atunci când identitatea sa a fost dezvăluită, astfel el nu ar susține opiniile care deja au fost publicate sau doar le apară sub acoperirea anonimă sau a unei false identități). Trebuie să afirmăm că este total nepotrivită o asemenea abordare, prin care se pune problema rolului judecătorului respectiv.

Desigur că nu este nevoie să subliniem că orice formulare necorespunzătoare a opiniei unui judecător (diferite excese lingvistice sau vulgarități) în discursurile sale publice afectează demnitatea judecătorilor, iar aceste forme de discursuri ar trebui evitate de orice judecător. Astfel de forme nepotrivite de discursuri includ expresiile satirice sau critica ironică în privința oricărui lucru. Dacă judecătorul folosește asemenea mijloace de exprimare în aparițiile sale publice, ar trebui să se aștepte să fie confruntat în același stil, și astfel degradat. Dacă o astfel de interacțiune publică se ivește, demnitatea judecătorului în cauză (cu un impact indirect asupra întregii comunități de judecători) și probabil imparțialitatea lui sunt diminuate.

Demnitatea profesiei unui judecător nu afectează doar un anumit judecător, ci întregul sistem judiciar, pentru că Justiția trebuie să inspire credibilitate mai presus de orice. Dacă încrederea în sistemul judiciar este compromisă, nu putem să ne așteptăm ca publicul să adopte și să accepte deciziile judecătorilor. Fără această încredere, principiile statului de drept nu pot fi respectate. A se vedea, de asemenea, Curtea Constituțională ref. I. ŪS 2617/15, din data de 5 Septembrie 2016.³⁷

³⁷ „Datoria principală a fiecărui judecător este să protejeze drepturile și libertățile fundamentale (art. 4 din Constituție) și să decidă în conformitate cu principiile de bază ale statului democratic guvernat de supremația legii (Art. 1(I) din Constituție). Dacă un judecător ar pune în discuție aceste valori fundamentale, el ar pune la îndoială îndatoririle sale de bază. De aceea, el are o datorie de loialitate care îi restricționează libertatea sa de exprimare”.

Concluzii cu privire la activitatea judecătorilor pe rețelele de socializare:

- (1) Toate exprimările din partea unui judecător (contribuții, comentarii, fotografii, etc) trebuie să respecte demnitatea funcției judecătorului și nu trebuie să nască nicio îndoială asupra imparțialității sau independenței sale.
- (2) Un judecător nu ar trebui să creeze relații care ar putea duce la impresia că decizia sa poate fi influențată în vreun fel.
- (3) Un judecător nu comentează cu privire la procedurile judecătorești în curs.
- (4) Un judecător nu oferă consiliere juridică.
- (5) Un judecător evită evaluările politice (inclusiv, spre exemplu, susținere pentru un anumit candidat la o funcție politică, nu dă „like” la partidele și mișcările politice, nu comentează probleme politice controversate decât în cazul în care privesc justiția).
- (6) Un judecător trebuie să rețină că nu poate fi niciodată sigur unde vor apărea postările lui, chiar dacă inițial au fost adresate doar unui număr limitat de destinatari.

Praga, 24 Mai 2017

Președintele Comisiei de etică a Uniunii Judecătorilor, jud. Ladislav Derka.

LISTA DE OPINII, REGLEMENTĂRI ȘI STANDARDE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE PRIVIND SOCIAL MEDIA

Courts' Use of Social Media: A Community of Practice Model,
Jane Johnston, *International Journal of Communication* 11(2017), 669-683

Social Media and Judicial Ethics,
compiled by Cynthia Gray, NSCS Center for Judicial Ethics, 2017

Take care of your digital footprint, Barry Clarke, 2017

Ethical limits on a judge's activities on social networks,
Union of Judges of the Czech Republic, 2016

Social Media Ethics Guidelines,
Commercial and Federal Litigation Section of the New York State Bar Association, 2015

Guide to Judiciary Policy, Vol. 2B, Ch. 2,
Committee on Codes of Conduct Advisory Opinion, page 221-226, 2015

Judges & Social Media: Managing the Risks,
Themis Competition organized by EJTN and EU, 2015

The Use of Social Media by Canadian Judicial Officers,
Canadian Centre for Court Technology, 2015

IBA International Principles on Social Media Conduct for the Legal Profession,
Adopted on 24 May 2014 by the International Bar Association, 2014

Facebook and Social Networking Security, Martin Felsky,
Canadian Judicial Council, 2014

Should Attorneys and Judges be Facebook Friends? A State by State Overview,
Jessica Ballard-Barnett, 2014

Social Media and the Courts: Innovative Tools or Dangerous Fad?
A practical Guide for Court Administrators,
Norman H. Meyer, Jr., *International Journal for Court Administration*, 2014

Use of Social and Electronic Media by Judges and Judicial Employees,
Arizona Supreme Court, Judicial Ethics Advisory Committee, Advisory Opinion 14-01, 2014

Formal Opinion 462, Judge's Use of Electronic Social Networking Media,
American Bar Association (ABA), 2013

Should judges use social media? Judith Gibson, 2013

Judge Must Consider Limitations on Use of Social Networking Sites,
Opinion 2012-07, Maryland Judicial Ethics Committee, 2012

Let's be Cautious Friends: The Ethical Implications of Social Networking for Members
of the Judiciary, Washington Journal of Law, Technology & Arts, Issue 3 Winter 2012

OBA Social Media Policy, Oklahoma Bar Association, 2011

Opinion 66 Online Social Networking,
Judicial Ethics Committee, California Judges Association, 2010

Social Media 101, the National Center for State Courts,
the National Center for State Courts, 2019

UNODC Guidelines on Social Media 2019
United Nations Office on Drugs and Crime 2019

